

نتیجه آزمون < فرآیند یادگیری

نگاهی به علل و عوارض تقلب دانش‌آموزان

زهرا علی‌اکبری

دکترای مدیریت آموزشی

قبولی در امتحانات تلاش می‌کنند تا یادگیری. در واقع در این موارد نظام آموزشی طوری برنامه‌ریزی کرده که نتایج آزمون‌های نهایی مهم‌تر از فرآیند یادگیری بوده است. جای تعجب نیست که این روزها بیشتر مؤسسات آموزشی بر آموزش نحوه قبولی در امتحان‌های نهایی و آزمون سراسری تمرکز می‌کنند و دانش تأثیرگذار بر دانش‌آموزان را به‌طور کامل نادیده می‌گیرند. در برخی موارد دانش‌آموزان تقلب می‌کنند، زیرا از توانایی یا مهارت‌های خود در تحصیلات مطمئن نیستند. هر زمان که این احساس وجود داشته باشد، دانش‌آموز به تقلب به‌عنوان راهی برای جلوگیری از تفسخ در صورت شکست، متوسل می‌شود. در اصل، برخی از این دانش‌آموزان بسیار باهوش هستند، اما ترس از شکست و ناامادگی کافی، آن‌ها را به تقلب مجبور می‌کند. در اینجا تناقضی وجود دارد که هنگام تقلب، اکثر دانش‌آموزان سوگند یاد می‌کنند دیگر هرگز آن را تکرار نخواهند کرد، اما این تنها شروع یک چرخه معیوب تقلب است و باز هم در دیگر موارد بحرانی چنین اقدام غیراخلاقی و دور از شأن محافل دانشی را انجام می‌دهند.

فشار جامعه یکی دیگر از دلایل اصلی تقلب در مدرسه است. والدین، معلمان و اقوام همیشه با نیت خیر فشار زیادی بر دانش‌آموزان وارد می‌کنند تا نمرات خوب بگیرند، به مدرسه‌های خوب بیوندند و در نهایت مشاغل پردرآمدی پیدا کنند. این همه فشار باعث ایجاد احساس ذاتی می‌شود که تقلب در امتحانات فقط برای ارضای نفس والدین و معلمان و دستیابی به موقعیت بهتر اشکالی ندارد. مواقعی وجود دارند که دانش‌آموزان تقلب را توجیه می‌کنند، زیرا این تجربه را دارند که دوستان و هم‌کلاسی‌هایشان این کار را انجام می‌دهند و تاکنون مشکلی پیش نیامده است. از طرف دیگر، در اکثر مواقع نظام آموزشی کسانی را که

بدون تردید توانایی هر ملتی برای رقابت مؤثر در جبهه بین‌المللی به کیفیت آموزش در نظام آموزشی‌اش بستگی دارد. با در نظر گرفتن این موضوع، باید پذیرفت که تقلب در امتحانات، استانداردهای آموزشی را در کشور ضعیف می‌کند و در نتیجه توانایی نوجوانان و جوانان را برای رقابت در صحنه جهانی مختل می‌کند. در واقع، دانش‌آموزانی که در امتحانات تقلب می‌کنند، در حرفه خود تصمیم‌گیرندگان ضعیفی می‌شوند. نداشتن صداقت تحصیلی چیز جدیدی نیست، اما با افزایش رقابت برای مشاغل پرطرفدار، اکثر دانش‌آموزان برای واجد شرایط بودن و دستیابی به این مشاغل به تقلب متوسل شده‌اند.

تعریف تقلب

در تعریف آمده از انجمن‌های آموزشی، تقلب شامل این موارد است: کپی کردن اطلاعات و داده‌ها از فرد دیگر، سرقت علمی از کارها و ابتکارات دانش‌آموزان دیگر و پرداخت پول به دیگری برای انجام تکالیف و پژوهش‌ها. نبود صداقت تحصیلی، در صورت عادت‌شدن برای دانش‌آموز، عواقب شدیدی به دنبال دارد و در برخی از نظام‌های آموزشی ممکن است شامل تعلیق، اخراج یا لغو امتیاز تحصیلی باشد.

علت: نظام آموزشی طوری برنامه‌ریزی کرده که نتایج آزمون‌های نهایی مهم‌تر از فرآیند یادگیری بوده است.

دلایل متعددی وجود دارد که چرا دانش‌آموزان در امتحانات تقلب می‌کنند. یکی از دلایل عمده که باعث تقلب دانش‌آموزان در امتحانات می‌شود، تأکید بیش از حد بر قبولی در امتحانات است و البته می‌تواند به دلیل رقابت زیاد در بازار کار باشد که دانش‌آموزان بیشتر برای

تقلب می‌کنند، به اندازه کافی توییح نمی‌کند و تمایل دارد کسانی را که در امتحانات قبول می‌شوند، بدون توجه به اینکه چگونه این مسیر را انجام داده‌اند، تحسین کند (هدف وسیله را توجیه می‌کند).

دانش‌آموزی در دوران اولیه تحصیل در مدرسه تقلب کند و هرگز گرفتار نشود، احتمالاً در تمام عمرش به تقلب در یادگیری ادامه خواهد داد. همچنین، دانش‌آموزانی که در دبیرستان تقلب می‌کنند، دو برابر بیشتر احتمال دارد در دانشگاه نیز تقلب کنند. مشکل بزرگ‌تر این است که این ویژگی رفتاری احتمالاً در آینده روی حرفه فرد تأثیر می‌گذارد و در نتیجه وجهه او را خدشه‌دار می‌کند. علاوه بر این، دانش‌آموزانی که در امتحان تقلب می‌کنند، فرصتی برای درک مفاهیم مهم در کلاس درس پیدا نمی‌کنند و احتمالاً در آینده، زمانی که همان اصول در سطوح بالاتر یادگیری اعمال می‌شوند، با مشکلاتی مواجه خواهند شد.

بر فرایند دانش‌آفرینی و کسب دانش در مدرسه تأکید بیشتری شود

با این اوصاف، نظام آموزشی باید در سطوح سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری خود برنامه‌هایی را تدوین کند که در آن‌ها بر فرایند دانش‌آفرینی و کسب دانش در مدرسه تأکید و تکیه بیشتری باشد تا دانش‌آموزان بدون استرس و نگرانی از کسب نمره یا قبولی در آزمون‌های سرنوشت‌ساز ورودی دانشگاه‌ها، به تحصیل در مدرسه بپردازند. زمانی که دانش‌آموزان یادگیری را برای بهزیستی و شهروند خوب بودن بخواهند، تقلب در نگاه آنان اقدامی غیراخلاقی نشان خواهد گرفت و از کسب دانش بدون تقلب، لذت کافی و وافی خواهند برد.

تقلب می‌کنند، به اندازه کافی توییح نمی‌کند و تمایل دارد کسانی را که در امتحانات قبول می‌شوند، بدون توجه به اینکه چگونه این مسیر را انجام داده‌اند، تحسین کند (هدف وسیله را توجیه می‌کند).

در برابر چنین رخدادی، تنها کاری که معلمان باید انجام دهند این است که دانش‌جست‌وجوی گزارش‌ها و مقالات در شبکه را داشته باشند.

با ظهور اینترنت، دسترسی به اطلاعات از یک وبگاه با استفاده از تلفن یا رایانه بسیار آسان شده است. موتورهای جست‌وجو مانند گوگل و یاهو خرید مقالات سفارشی برای کار کلاسی را برای دانش‌آموزان بسیار آسان کرده‌اند. برای دانش‌آموزان سراسر جهان دسترسی به انواع پاسخ‌های درسی و پرسش‌ها بسیار آسان شده است، چرا که به راحتی می‌توانند برای تکالیف خود و پاسخ به آن‌ها با جست‌وجویی ساده از وبسایت‌های درسی استفاده کنند. در واقع، سرقت ادبی و علمی امری عادی پنداشته می‌شود و تنها کاری که معلمان باید در برابر چنین رخدادی انجام دهند، این است که دانش‌جست‌وجوی گزارش‌ها و مقالات در شبکه را داشته باشند.

از سنین آغازین به کودکان آموزش داده می‌شود که تقلب اشتباه است. با این حال، اکثر آن‌ها با بزرگ شدن، از واقعیت این مسیر منحرف می‌شوند. متخصصان بر این باورند، اگر